

Відкритий фізкультурно-освітній простір – необхідна умова професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури

Драгнев Ю.В.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Анотація:

Вказано, що відкритий фізкультурно-освітній простір представляється цілісним простором, в якому здійснюється взаємодія діяльності педагогічного ВНЗ з різними освітніми установами на основі інтеграції, безперервності педагогічного процесу, спрямоване на фізкультурну освіту, розвиток дітей і молоді. Розкрита важливість усвідомлення таких понять, як світовий освітній простір, міжнародний освітній простір, європейський освітній простір, європейський простір вищої освіти, освітній простір країн СНД.

Драгнев Ю.В. Открытое физкультурно-образовательное пространство – необходимо условие профессионального развития будущего учителя физической культуры. Показано, что открытое физкультурно-образовательное пространство представляется целостным пространством, в котором осуществляется взаимодействие деятельности педагогического вуза с разными образовательными учреждениями на основе интеграции, непрерывности педагогического процесса, направленное на физкультурное образование, развитие детей и молодежи. Раскрыта важность осознания таких понятий, как мировое образовательное пространство, международное образовательное пространство, европейское образовательное пространство, европейское пространство высшего образования, образовательное пространство стран СНГ.

Dragnev Y.V. Opened athletic-educational space – the condition of professional development of future teacher of physical culture is needed. It is shown that the opening of the sports and educational space is determined by the whole space, where the interaction of the activity of the pedagogical university with different educational institutions on the basis of integration, continuity of the educational process, aimed at physical education, the development of children and young people take place. It is revealed the importance of awareness of such concepts as the world educational space, the international educational space, the European higher education area, European space of higher education and educational space of the CIS countries.

Ключові слова:

відкритий фізкультурно-освітній простір, професійний розвиток, майбутній вчитель, фізична культура.

открытое физкультурно-образовательное пространство, профессиональное развитие, будущее учителя, физическая культура.

opened athletic-educational space, professional development, future teachers, physical culture.

Вступ.

Фізкультурна освіта та система підготовки майбутнього вчителя фізичної культури в даний час визначається основними завданнями, серед яких є: підвищення вимог до початкових планів і програм не лише на основі державних стандартів і єдиного підходу до якісної підготовки фахівців, а вимог Болонського процесу; поєднання адміністративних зусиль і наукового потенціалу у вирішенні актуальних проблем вдосконалення вищої фізкультурної освіти; підвищення якості професійної підготовки з урахуванням інформатизації освіти; використання сучасних інформаційних технологій в навчальному процесі в умовах неперервної освіти тощо.

В останні роки у фаховій підготовці майбутнього вчителя фізичної культури спостерігаються перебудови процесу навчання відповідно до вимог інформатизації, тобто формуються необхідні професійні компетенції з урахуванням майбутньої професійної діяльності, пов'язаної з використанням комп'ютера. Це, перш за все, пов'язано з модернізацією вищої фізкультурної освіти, що здійснюється за рахунок інтенсифікації процесу фахової підготовки, посилення інноваційного та акмеологічного підходу до організації навчального процесу. Професійний розвиток майбутнього вчителя фізичної культури характеризується становленням професіонала у відкритому фізкультурно-освітньому просторі. Ця проблема пов'язана: а) з формуванням перспективної стратегії професійного розвитку в умовах інформаційно-освітнього простору; б) з переорієнтацією процесу фізичного виховання на нові освітні цілі; в) із забезпеченням умов для формування фізкультурно-освіченої особистості; г) із створенням нового образу вчителя фізичної культури інформаційного покоління.

Розгляду інтеграції російської вищої школи в загальноєвропейський освітній простір, організації єдиного освітнього простору у вищому навчальному закладі, розвитку технологій навчання в єдиному освітньому просторі «школа-ВНЗ», відкритому фізкультурно-освітньому простору, як умові підготовки студентів факультету фізичної культури до педагогічної практики, єдиному освітньому простору як інтегративної системи присвячено праці таких вчених (Є. Павленко, Н. Рибка, Е. Самєрханова, А. Селиванов, М. Шенцева, Р. Шипілов та ін.) [1; 2; 3; 4; 5; 6].

Стаття виконана в руслі досліджуваної в Інституті фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка теми „Теорія і методика застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичної культури і основ здоров'я в умовах неперервної освіти” (Державний реєстраційний номер 0110U000756).

Мета, завдання роботи, матеріал і методи.

Мета статті полягає в тому, щоб розглянути відкритий фізкультурно-освітній простір, як необхідну умову професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури.

Результати дослідження.

Під відкритим фізкультурно-освітнім простором ми розуміємо такий простір, в якому для майбутнього вчителя фізичної культури забезпечуються: а) можливість підвищення професійної готовності до майбутньої професійної діяльності із застосуванням інформаційних технологій в навчальному процесі, у тому числі мережі Internet; б) прозорість навчального процесу; в) відповідні навчальні умови для конкурентоспроможності на Європейському і Світовому ринках праці; г) інтеграція наукової і навчальної діяльності тощо. Р. Шипілов доводить, що навчання студентів,

яке передбачає інтеграцію теорії і практики, а також безперервну реальну взаємодію майбутніх педагогів з дітьми в процесі фізкультурно-спортивної діяльності, можливо у відкритому фізкультурно-освітньому просторі. Під відкритим фізкультурно-освітнім простором (ОФОР) вчений розуміє цілісний простір, в якому здійснюється взаємодія діяльності педагогічного ВНЗ з різними освітніми установами на основі інтеграції, відвертості, безперервності педагогічного процесу, спрямована на фізкультурну освіту, розвиток дітей і молоді, що вчиться, а також що забезпечує додаткові можливості підвищення готовності студентів факультету фізичної культури до майбутньої професійної діяльності [6]. З цього приводу Е. Самерханова вказує, що сьогодні стали звичними вирази «економічний простір», «інформаційний простір», «геополітичний простір», «освітній простір», що виражають ідею об'єднання значних територій на яких-небудь єдиних організаційно-структурних підставах. В той же час поняття «Освітній простір» почало широко застосовуватися і відносно освітнього континууму іншого масштабу, який може розглядатися як ланки або фрагменти однієї системи освіти [3]. Продовжуючи розгляд понять приведемо судження української дослідниці у галузі філософії Н. Рибки. Вчена вказує, що Україна у травні 2005 року приєдналася до Болонського процесу, та визнала до 2010 року пріоритетним напрямком розвитку створення єдиного європейського освітнього та наукового простору. Поглиблення міжнародних зв'язків у всіх сферах суспільного життя спричиняє потребу суттєвої трансформації системи освіти України. Отже, принципові зміни засад освіти призводять до появи багатьох понять, що визначають нові форми соціально-філософського осмислення закономірностей розвитку суспільства. До таких понять належить поняття «єдиний освітній простір» (ЄОП). Однак ще немає визначеності та адекватного розуміння ЄОП, оскільки вживання як синонімічних разом із поняттям «ЄОП» таких понять, як світовий освітній простір, міжнародний освітній простір, європейський освітній простір, європейський простір вищої освіти, освітній простір країн СНД та ін. свідчить про те, що не розроблено чіткого науково-методологічного термінологічного забезпечення ЄОП [2]. Приведені думки вченими Р. Шипіловим, С. Самерхановою та Н. Рибкою характеризують актуальність проблеми відкритого фізкультурно-освітнього простору, як необхідної умови професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури.

Доречі, російський дослідник О. Павленко доводить, що інтеграція російської вищої професійної освіти в світову, зокрема, європейську систему вищої освіти, – це один з принципів державної політики, зафіксований законодавчо. На думку заступника генерального директора ЮНЕСКО Б. Пауера, «є універсальний шлях зближення – через систему освіти, що

дає можливість всім навчитися жити в світі, співпраці, взаємодопомозі». Розвиток сучасних освітніх систем сьогодні є цілісним процесом безперервної зміни і розвитку складових їх елементів із спрямованістю на інтеграцію національних систем в єдиний світовий освітній простір [1]. Це пов'язано з тим, що інтеграційні процеси, які відбуваються у світовому освітньому співтоваристві, визначаються створенням єдиного інформаційного простору системи освіти. Слід вказати, що єдиний інформаційний простір системи вищої освіти повинен характеризуватися масштабом свого застосування і поєднуватися з глобальним освітнім простором.

М. Шенцева говорить, що розробка різних варіантів змісту освіти, наукове обґрунтування і практична апробація нових ідей і технологій – перспективні напрями освітнього процесу. Пошук нових освітніх технологій і можливостей для їх інтеграції найбільш ефективний в рамках системи безперервної освіти. Для досягнення ефекту багатовимірного руху особистості в освітньому просторі недостатньо різноманітності інноваційних перетворень [5]. Виходячи з цього треба сказати, що процес входження у відкритий фізкультурно-освітній простір вимагає узгодження всіх параметрів української системи фізичного виховання зі світовими стандартами для підвищення професійної мобільності та рівня освіченості майбутнього вчителя фізичної культури. Російський дослідник О. Селіванов нагадує, що інформаційна революція і формування нового типу суспільного пристрою – інформаційного суспільства – висувають інформацію і знання на передній план соціального і економічного розвитку [4].

Насамкінець зазначимо, що в основу відкритого фізкультурно-освітнього простору, як необхідної умови професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури, повинно бути закладено інтерес до накопичення професійного досвіду. В цьому процесі повинні бути сформульовані модернізовані цілі і завдання до організації фізкультурно-оздоровчої роботи, використання сучасних інформаційних технологій, які будуть прискорювати процес формування відкритого фізкультурно-освітнього простору.

Висновки.

Розглянувши проблему відкритого фізкультурно-освітнього простору, як необхідної умови професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури, нами було визначено, що відкритий фізкультурно-освітній простір є таким простором, в якому здійснюється рух до модернізації вищої фізкультурної освіти, який відбувається за рахунок оптимізації процесу фахової підготовки.

У перспективі планується приділити увагу оптимізації професійної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури в інформаційному просторі.

Література:

1. Павленко Е.В. Интеграция российской высшей школы в общеевропейское образовательное пространство: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. – Ростов н/Д, 2006. – 161 с.
2. Рибка Н.М. Єдиний освітній простір як інтегративна система: соціально-філософський аспект: дис... канд. філос. наук: 09.00.03 / Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т (м. Одеса) ім. К.Д.Ушинського. – О., 2005. – 20с.
3. Самерханова Э.К. Организация единого образовательного пространства в высшем учебном заведении: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.08. – Нижний Новгород, 2006. – 398 с.
4. Селиванов А.А. Ядро и периферия мирового образовательного пространства: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. – Рязань, 2004. – 220 с.
5. Шенцева М.И. Развитие технологий обучения в едином образовательном пространстве «школа-вуз»: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. – Москва, 2000. – 210 с.
6. Шипилов Р.М. Открытое физкультурно-образовательное пространство как условие подготовки студентов факультета физической культуры к педагогической практике: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. – Шуя, 2005. – 172 с.

Информация об авторе:

Драгнев Юрий Владимирович
armduv@mail.ru

Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко
ул. Оборонная 2, г. Луганск, 91011, Украина.

Поступила в редакцию 05.12.2011г.

References:

1. Pavlenko E.V. *Integraciia rossijskoj vysshej shkoly v obshcheevropejskoe obrazovatel'noe prostranstvo* [Integration of Russian High school at international Europe educational space], Cand. Diss., Rostov on Don, 2006, 161 p.
2. Ribka N.M. *Iedinij osvittnij prostir iak integrativna sistema: social'no-filosofs'kij aspekt* [General educational space as integrative system: social-philosophical aspect], Cand. Diss., Odessa, 2005, 20 p.
3. Samerkhanova E.K. *Organizacija edinogo obrazovatel'nogo prostranstva v vysshem uchebnom zavedenii* [Organisation of united educational space in higher educational establishment], Dokt. Diss., Nizhny Novgorod, 2006, 398 p.
4. Selivanov A.A. *Iadro i periferiia mirovogo obrazovatel'nogo prostranstva* [Kernel and periphery of world educational space], Cand. Diss., Ryazan, 2004, 220 p.
5. Shenceva M.I. *Razvitie tekhnologij obuchenii v edinom obrazovatel'nom prostranstve «shkola-vuz»* [Development of technologies of education in united educational space "school-institution"], Cand. Diss., Moscow, 2000, 210 p.
6. Shipilov R.M. *Otkrytoe fizkul'turno-obrazovatel'noe prostranstvo kak uslovie podgotovki studentov fakul'teta fizicheskoi kul'tury k pedagogicheskoi praktike* [Open physical culture and educational space as a condition of students' training of the Physical culture department to pedagogical practice], Cand. Diss., Shuya, 2005, 172 p.

Information about the author:

Dragnev Y.V.

armduv@mail.ru

Luhansk Taras Shevchenko National University
Defense str. 2, Lugansk, 91011, Ukraine.

Came to edition 05.12.2011.